

باسمه تعالی

«آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته دانشگاه تهران»

مقدمه

با استناد به قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب ۱۳۸۳/۰۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی و در اجرای مفاد ماده ۲ سیاست ها و ضوابط اجرایی حاکم بر آمایش آموزش عالی در کشور، موسوم به طرح آمایش، مصوب ۱۳۹۴/۱۲/۱۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی و همچنین براساس آیین نامه دوره های تحصیلی دانشگاه ها، ابلاغی از طرف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شماره ۱۵۴۹۴۶/و مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۲۵، آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته به شرح زیر تدوین و به اجرا گذاشته می شود.

بخش اول: اهداف و تعاریف

ماده (۱) هدف

هدف از تدوین این آیین نامه، انتظام بخشیدن به امور تحصیلی دانشجویان، ایجاد و حفظ وحدت رویه در فعالیتهای آموزشی و پژوهشی واحدهای دانشگاه و اجرای هماهنگ برنامه های آموزشی به منظور تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد و آشنا به آخرین دستاوردهای علمی است.

ماده (۲) اختصارات و تعاریف

۱. وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۲. دانشگاه: دانشگاه تهران

۳. آموزش رایگان: آموزش دانشجو در طول سنوات مجاز دوره تحصیلی، بدون پرداخت شهریه در دانشگاه است. در صورتی که دانشجوی مشمول آموزش

۱۴ □ آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های جامع آموزشی دوره‌های تحصیلی دانشگاه تهران

رایگان ملزم به پرداخت شهریه شود، تعرفه آن مطابق دانشجویان شهریه‌پرداز نوبت دوم دانشگاه است.

۴. شورا: منظور شورای آموزشی دانشگاه است که برای سیاستگذاری، برنامه‌ریزی کلان و ایجاد هماهنگی در امور آموزشی دانشگاه در حوزه معاونت آموزشی تشکیل می‌شود.

۵. دانشجو: فردی است که در یکی از رشته‌های دوره کارشناسی ارشد برابر ضوابط معین پذیرفته شده و پس از ثبت‌نام مشغول به تحصیل است.

۶. دانش‌آموخته: فردی است که یکی از رشته‌های مصوب دوره کارشناسی ارشد را با موفقیت به پایان رسانده است و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی آن دوره را دریافت کند.

۷. حضوری: شیوه‌ای از پذیرش که دانشجو به صورت تمام‌وقت در فعالیت‌های تحصیلی دانشگاه شرکت می‌کند.

۸. غیر حضوری: شیوه‌ای از پذیرش که دانشجو بدون حضور در دانشگاه در فعالیت‌های تحصیلی دانشگاه شرکت می‌کند.

۹. نیمسال تحصیلی: بازه زمانی تعیین شده که شامل ۱۶ هفته آموزش و ۲ هفته امتحانات پایانی است.

۱۰. برنامه درسی: مجموعه به هم پیوسته‌ای از دروس هر رشته تحصیلی که هدف مشخصی را دنبال می‌کند و مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی وزارت / شورای برنامه‌ریزی آموزشی دانشگاه است.

۱۱. واحد درسی: ارزش مقداری درسی که مفاد آن برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت، کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت، در یک نیمسال تحصیلی که براساس برنامه درسی مصوب اجرا شود.

آیین‌نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته دانشگاه تهران □ ۱۵

۱۲. درس جبرانی: درسی که با تأیید گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو، در آغاز دوره تحصیلی، ضروری تشخیص داده شود.

۱۳. مشروطی: وضعیت تحصیلی که دانشجو در یک نیمسال، معدل کمتر از حد نصاب تعیین شده را کسب کند.

۱۴. مرخصی تحصیلی: مدت زمان مشخصی که دانشجو، برابر ضوابط معین، موقتاً به تحصیل اشتغال ندارد.

۱۵. انصراف تحصیلی: فرایندی که دانشجو خودخواسته از ادامه تحصیل خودداری کند.

۱۶. رشته تحصیلی: شاخه‌ای از دانش که به لحاظ موضوع قلمرو مشخص و متمایز از دیگر شاخه‌های علمی دارد و به احراز دانش تخصصی، مهارت یا کارآمدی معینی منجر می‌شود.

۱۷. کارشناسی ارشد: دوره تحصیلی که پس از دوره کارشناسی آغاز می‌شود و شامل ۲۸ تا ۳۲ واحد درسی است.

۱۸. گروه آموزشی: بنیادی‌ترین واحد سازمانی دانشگاه، متشکل از شماری عضو هیأت علمی با تخصص مشترک در یک رشته علمی خاص یا چند رشته متجانس که به منظور ایجاد و اجرای آن رشته تحصیلی در دانشگاه تشکیل می‌شود.

۱۹. واحد آموزشی زیرمجموعه دانشگاه تهران: شامل دانشکده‌گان/ دانشکده مستقل/ پردیس/ مرکز/ مؤسسه است.

۲۰. دانشکده: مجموعه‌ای متشکل از چندین گروه آموزشی است. دانشکده‌های دانشگاه تهران به دو گونه مستقل و وابسته هستند که دانشکده‌های وابسته به لحاظ ساختاری ذیل واحد دانشکده‌گان محسوب می‌شوند.

۲۱. دانشکده‌گان: مجموعه‌ای متشکل از چندین دانشکده وابسته و گروه آموزشی است.

۲۲. پردیس: واحدهای خودگردان دانشگاه تهران که شامل چند گروه آموزشی هستند.

۲۳. شیوه تحصیل آموزشی - پژوهشی: شیوه‌ای که دانشجو علاوه بر گذراندن واحدهای درسی، باید پایان‌نامه نیز بگذراند.

۲۴. شیوه تحصیل آموزش‌محور: شیوه‌ای که دانشجو پس از گذراندن واحدهای درسی و بدون گذراندن پایان‌نامه دانش آموخته می‌شود. این قبیل رشته‌ها در هنگام پذیرش توسط سازمان سنجش مشخص شده‌اند.

۲۵. پایان‌نامه: مستند علمی است که در فرایند تحصیل، توسط دانشجو از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی و با راهنمایی استاد/استادان راهنما براساس استانداردهای پژوهشی تدوین می‌شود.

۲۶. هیأت داوران: اعضای هیأت علمی یا افراد متخصص حرفه‌ای و پژوهشگران دارای صلاحیت دانشگاهی که برای ارزیابی کمی و کیفی پایان‌نامه دانشجو مطابق «دستورالعمل مصوب دانشگاه»، برگزیده می‌شوند.

۲۷. استاد راهنما: یکی از اعضای هیأت علمی دانشگاه تهران با تخصص مرتبط با حداقل درجه استادیاری که براساس «مقررات مربوط» مسئولیت راهنمایی دانشجو را در انجام پایان‌نامه بر عهده دارد. در صورت نیاز، استاد راهنمای دوم با پیشنهاد استاد راهنمای اول و تأیید شورای آموزشی/تحصیلات تکمیلی گروه آموزشی انتخاب می‌شود. استاد راهنمای دوم باید از اعضای هیأت علمی یکی از مراکز آموزشی/پژوهشی مورد تأیید وزارت عتف با حداقل درجه استادیاری باشد. همچنین استاد راهنمای دوم می‌تواند از بین متخصصان حرفه‌ای (به شرط دارا بودن مدرک دکتری تخصصی و ۵ سال سابقه فعالیت مرتبط) با تأیید شورای آموزشی/تحصیلات تکمیلی واحد انتخاب شود.

۲۸. استاد مشاور: از اعضای هیأت علمی، متخصصان حرفه‌ای (دارای مدرک دکتری تخصصی) یا متخصصان و پژوهشگران داخل و یا خارج از دانشگاه (به شرط دارا بودن حداقل مدرک کارشناسی ارشد و سابقه ۵ سال فعالیت مرتبط و تأیید

شورای آموزشی/ تحصیلات تکمیلی واحد) که مسئولیت همکاری در راهنمایی یا مشاوره دانشجو را در انجام پایان‌نامه بر عهده دارد.

۲۹. مدرس: عضو هیأت علمی دانشگاه یا فرد حقیقی دارای مدرک دکتری تخصصی که به واسطه ابلاغ رسمی از جانب دانشگاه برای تدریس یک یا چند درس در دانشگاه به کارگیری می‌شود.

ماده ۳) شرایط ورود به دوره کارشناسی ارشد:

- داشتن صلاحیت علمی و عمومی ورود به دوره برابر ضوابط.
 - دارا بودن مدرک رسمی پایان دوره کارشناسی پیوسته و ناپیوسته مورد تأیید وزارت.
 - قبولی در آزمون ورودی و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق مقررات.
- تبصره:** پذیرش دانشجویان مشمول مقررات استعدادهای درخشان طبق مصوبات شورای هدایت استعداد درخشان وزارت و شیوه‌نامه دانشگاه انجام می‌پذیرد.

بخش دوم: ضوابط و مقررات آموزشی

ماده ۴) آموزش در دانشگاه، به صورت نظام واحدی و به زبان فارسی است.
تبصره: دانشگاه می‌تواند برنامه درسی مصوب را با رعایت ضوابط و مقررات به زبان غیر فارسی ارائه کند.

ماده ۵) دانشگاه، برنامه‌های آموزشی و درسی را اجرا می‌کند که مصوب وزارت باشد
یا براساس آیین‌نامه واگذاری اختیارات، به تصویب شورای برنامه‌ریزی دانشگاه رسیده باشد.

ماده ۶) مدت مجاز تحصیل در دوره کارشناسی ارشد، دو سال (چهار نیمسال) است.
تبصره ۱: در صورتی که دانشجوی مشمول آموزش رایگان در مدت مقرر دانش‌آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد مدت تحصیل وی را حداکثر تا یک نیمسال افزایش دهد. افزایش سنوات مشمول پرداخت شهریه مطابق با ضوابط هیأت امنای دانشگاه خواهد بود.

تبصره ۲: در صورت تصویب پروپوزال دانشجو تا پیش از شروع نیمسال سوم، تحصیل در نیمسال پنجم رایگان خواهد بود.

تبصره ۳: در صورت عدم تصویب پروپوزال تا پایان نیمسال چهارم، دانشجو محروم از تحصیل است.

ماده ۷) تعداد واحدهای درسی در دوره کارشناسی ارشد، حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ است که از این تعداد، ۴ تا ۶ واحد مربوط به پایان‌نامه است.

تبصره: معادل‌سازی و پذیرش واحدهای درسی گذرانده‌شده دانشجو، طبق «شیوه‌نامه مصوب دانشگاه» امکان‌پذیر است.

ماده ۸) دانشجو موظف است در هر نیمسال تحصیلی حداقل ۸ و حداکثر ۱۴ واحد درسی را انتخاب کند.

تبصره ۱: اگر دانشگاه با حذف مجاز درسی موافقت کند به گونه‌ای تعداد واحدهای انتخابی در یک نیمسال کمتر از ۸ شود، آن نیمسال در سنوات تحصیلی دانشجو محاسبه می‌شود، اما در مشروط شدن دانشجو بی‌تأثیر است.

تبصره ۲: در شرایط خاص حذف تمام دروس صرفاً یک نیمسال تحصیلی با درخواست دانشجو و تأیید شورای آموزشی واحد، قبل از آغاز آزمون پایانی نیمسال و با احتساب در سنوات تحصیلی، امکان‌پذیر است.

ماده ۹) چگونگی و ترتیب ارائه دروس هر رشته یا گرایش تحصیلی با رعایت پیش‌نیاز هر درس، طبق برنامه مصوب، بر عهده دانشکده/گروه آموزشی است.

ماده ۱۰) تعداد واحدهای جبرانی به تشخیص دانشکده/گروه آموزشی، حداکثر ۱۲ واحد از میان دروس دوره کارشناسی است.

تبصره: برای گذراندن دروس جبرانی کسب نمره حداقل ۱۲ الزامی است، اما نمره مذکور در میانگین نیمسال و میانگین کل دانشجو محاسبه نمی‌شود. هزینه دروس جبرانی در صورت تشکیل کلاس جداگانه، طبق تعرفه مصوب هیأت امنای دانشگاه از

دانشجو دریافت می‌شود.

ماده ۱۱) تحصیل همزمان در دو رشته / مقطع ممنوع است.

تبصره: در موارد استثنائی درخواست تحصیل همزمان با احراز شرایط مندرج در مصوبه جلسه شماره ۹۷۲ مورخ ۱۴۰۳/۱۰/۱۳ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (خاص دارندگان رتبه اول آزمون ورودی) قابل بررسی خواهد بود.

ماده ۱۲) برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری درباره چگونگی زمان حذف و اضافه، حذف اضطراری، اعلام و ثبت نمره، تاریخ تجدید نظر و غیره مطابق تقویم آموزشی دانشگاه خواهد بود.

ماده ۱۳) برگزاری آزمون کتبی پایان نیمسال برای دروس نظری الزامی است. نمره ارزشیابی هر درس به صورت عددی از صفر تا ۲۰ محاسبه می‌شود. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۲ و میانگین کل قابل قبول در هر نیمسال ۱۴ است. تمامی نمرات دانشجو اعم مردودی یا پذیرفته شده در میانگین نیمسال و میانگین کل لحاظ خواهد شد.

ماده ۱۴) حضور دانشجو در تمام جلسات درس و در جلسه آزمون پایانی الزامی است.

تبصره ۱: اگر دانشجو در نیمسال تحصیلی، در یک درس بیش از ۳ جلسه از ۱۶ جلسه غیبت کند یا در جلسه آزمون پایان نیمسال همان درس حاضر نشود، نمره آن درس صفر خواهد شد. چنانچه به تشخیص کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه، غیبت دانشجو موجه باشد، نمره صفر از مجموع درس‌های آن نیمسال حذف مجاز خواهد شد.

تبصره ۲: چگونگی حضور دانشجو در جلسات کلاس درس، در دوره‌های الکترونیکی را «آیین‌نامه مصوب دانشگاه» مشخص می‌کند.

ماده ۱۵) اگر میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۴ باشد، دانشجو در آن نیمسال مشروط است. چنانچه دانشجویی در طی دوره، دو نیمسال متوالی یا متناوب مشروط شود، از تحصیل محروم خواهد شد.

ماده ۱۶) دانشجوی می‌تواند در دوره تحصیل با رعایت سقف سنوات مجاز، از یک نیمسال مرخصی تحصیلی با احتساب در سنوات استفاده کند.

تبصره: استفاده از مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات، در مواردی چون بارداری و زایمان، بیماری، مأموریت همسر یا والدین و...، منوط به تأیید مراجع ذی‌ربط و براساس «شیوه‌نامه مصوب دانشگاه» امکان‌پذیر است.

ماده ۱۷) ثبت‌نام نکردن دانشجوی در هر نیمسال تحصیلی، منجر به صدور حکم محرومیت از تحصیل به دلیل عدم مراجعه می‌شود.

ماده ۱۸) دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست خود را در سنوات مجاز تحصیلی به معاونت آموزشی واحد اعلام کند. دانشجوی می‌تواند تنها یک بار و حداکثر تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای خود را پس بگیرد. پس از انقضای این مهلت، حکم قطعی انصراف از تحصیل وی صادر خواهد شد.

تبصره ۱: چنانچه دانشجوی در کلاسهای درسی تا زمان ارائه درخواست انصراف از تحصیل شرکت کرده باشد وضعیت دروس نیمسال مذکور تا قبل از شرکت در امتحانات پایان نیمسال در کارنامه تحصیلی «حذف مجاز» منظور و در غیر این صورت صفر غائب ثبت می‌گردد.

تبصره ۲: دانشجوی مشمول خدمت وظیفه عمومی صرفاً یک بار از زمان تحصیل در مقطع متوسطه تا پایان دوره دکتری تخصصی می‌تواند جهت استفاده از تسهیلات صدور معافیت تحصیلی بدون اعزام به خدمت وظیفه عمومی، انصراف از تحصیل دهد.

ماده ۱۹) تغییر رشته، میهمانی و انتقال در دوره کارشناسی ارشد ممنوع است.

ماده ۲۰) دانشجوی پس از تدوین پایان‌نامه و تأیید استاد راهنما، موظف است با رعایت ضوابط و براساس «شیوه‌نامه مصوب دانشگاه»، از پایان‌نامه خود دفاع کند.

تبصره ۱: در صورت تغییر تیم راهنمایی و مشاوره، برگزاری جلسه دفاعیه پس از سپری شدن حداقل سه ماه از تاریخ تغییر مذکور امکان‌پذیر است.

تبصره ۲: با توجه به اینکه حضور استاد راهنمای اول در جلسات دفاعیه دانشجو کارشناسی ارشد الزامی است، اعضاء هیأت علمی عازم فرصت مطالعاتی و یا مأموریت پژوهشی بیش از شش ماه، نباید در هنگام عزیمت، مسئولیت راهنمایی پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد را به عهده داشته باشند.

ماده ۲۱) ارزشیابی پایان‌نامه به صورت کیفی است و به شرح زیر انجام می‌شود و نمره آن در میانگین کل دانشجو محاسبه نمی‌شود.

- عالی (۲۰-۱۹)
- خیلی خوب (۱۸-۱۸/۹۹)
- خوب (۱۷-۱۶/۹۹)
- متوسط (۱۵-۱۴/۹۹)
- مردود (کمتر از ۱۴)

تبصره ۵: چنانچه ارزشیابی پایان‌نامه مردود اعلام شود، با تأیید هیأت داوران حداکثر یک نیمسال تحصیلی مشروط به اخذ مجوز تمدید سنوات به دانشجو اجازه داده می‌شود با اعمال نظرهای اصلاحی مدنظر هیأت داوران یک بار دیگر در جلسه دفاع شرکت و از پایان‌نامه خویش دفاع کند. در صورت عدم موفقیت در دفاع از پایان‌نامه در بار دوم، دانشجو از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

ماده ۲۲) ملاک دانش‌آموختگی، گذراندن کلیه واحدهای دوره، کسب میانگین کل حداقل ۱۴ و موفقیت در دفاع از پایان‌نامه است.

تبصره ۱: اگر میانگین کل نمرات دانشجو، پس از گذراندن تمام واحدهای درسی دوره کمتر از ۱۴ باشد، اجازه دفاع از پایان‌نامه را ندارد و تنها یک نیمسال با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی مجاز به وی فرصت داده می‌شود تا با اخذ مجدد حداکثر ۸ واحد از درس‌هایی که با نمره کمتر از ۱۴ گذرانده و یا سایر دروس مصوب دوره، میانگین کل خود را به حداقل ۱۴ برساند تا به وی اجازه دفاع از

پایان‌نامه داده شود. در غیر این صورت از تحصیل محروم می‌شود. هزینهٔ دروس انتخابی جهت جبران معدل، مطابق تعرفهٔ مصوب در همان سال، بر عهدهٔ دانشجو است.

تبصرهٔ ۲: دانشجوی منصرف/ محروم از تحصیل، برابر ضوابط، تنها گواهی گذراندن واحدهای درسی دریافت می‌کند.

مادهٔ ۲۴) تاریخ دانش‌آموختگی دانشجو، در شیوهٔ آموزشی و پژوهشی، روز دفاع و کسب درجهٔ قبولی از پایان‌نامه و در شیوهٔ آموزش‌محور، تاریخ ثبت آخرین نمرهٔ درس است.

تبصرهٔ ۱: اگر دفاع از پایان‌نامه با موفقیت صورت گیرد، دانش‌آموخته موظف است حداکثر ۳ ماه پس از برگزاری جلسهٔ دفاع، اصلاحات (احتمالی) اعلام‌شده از طرف هیأت داوران را اعمال کند و تحویل استاد راهنما دهد. استاد راهنما نیز حداکثر تا ۱۵ روز پس از دریافت اصلاحات، تأیید یا عدم تأیید آن را به گروه/ دانشکده اعلام می‌کند. پس از مهلت مقرر، تأخیر در انجام فرایند دانش‌آموختگی مشمول پرداخت «جریمهٔ مصوب» خواهد شد.

تبصرهٔ ۲: هیأت داوران موظف است در جلسهٔ دفاع، برای شرایطی که دانشجو اصلاحات را در موعد مقرر انجام ندهد یا اصلاحات توسط استاد راهنما تأیید نشود، نحوهٔ ارائهٔ نمرهٔ نهایی و قبولی یا عدم قبولی پایان‌نامه را تعیین تکلیف کند.

بخش سوم: ضوابط و مقررات نظارت بر اجرای آیین‌نامه

مادهٔ ۲۵) اگر دانشجو در زمان تحصیل و انجام پژوهش و تدوین پایان‌نامه مرتکب تخلف علمی (سرقت علمی، جعل، تقلب، کپی‌برداری و مانند آن) شود و مراجع ذی‌ربط تخلف وی را تأیید کنند، از ادامهٔ تحصیل محروم و اخراج می‌شود.

تبصره: احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام تحصیلات از سوی دانشگاه، موجب ابطال مدرک تحصیلی صادره خواهد شد.

مادهٔ ۲۶) مسئولیت اجرای این آیین‌نامه بر عهدهٔ معاون آموزشی واحد و نظارت بر حسن اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهدهٔ معاون آموزشی دانشگاه است.